

Suvienyti pandemijos: geri norai bendruomenėse

Lina SVALDENIENĖ

Pandemija – tai iš dviejų graikiškų žodžių, reiškiančių „visi žmonės“, sudarytas terminas. Iš tiesų šiais metais visi žmonės, sergantys ir nesergantys, buvo įtraukti ir paveikti pasauliniu mastu paplitusios ligos ir visa apimančių kovos su Covid-19 priemonių. Be valstybinio lygio, iš viršaus nuleistų sprendimų, kilo ir daug socialinių iniciatyvų iš apačios. Lietuvių diaspora pasaulyje guviai ir geranoriškai susivienijo tam, kad vieni kitiems padėtų kuo sklandžiau išgyventi sudėtingą etapą.

Informacija ir palaikymas

Pandemijos metu kiekvienas buvome raginami būti atsakingi už savo ir kitų sveikatą ir privalomų reikalavimų bei rekomendacijų spaudimas gerokai pakoregavo daugelio rutiną. Labiausiai ji turbūt pasikeitė tiems, kam mobilumas buvo neatsiejama kasdienybės dalis. Šalys uždarė sienas, o žmonės užsidarė namuose. Lietuvių bendruomenės užsienio valstybėse suskato padėti nuolat besikeičiant sąlygoms sumaištyje atsidūrusiems tautiečiams.

Prieš užveriant sienas aktualiausia buvo pagalba grįžtantiems į Lietuvą iš užsienio ir iš Lietuvos vykstantiems į užsienio valstybę, kur nuolat gyvena. Vėliau svarbiausiu akcentu tapo informacija ir pagalba žmonėms, netekusiems darbo ar priverstinai atostogaujantiems. Galiausiai ne mažiau reikalinga buvo ir psichologinė parama žmonėms, patiriantiems nerimą dėl prailgusio karantino, nesaugios ateities ir sugriuvusių planų.

Bostono Lietuvių Bendruomenės savanoriai – skautai

Darbas ir parama

Jungtinės Karalystės lietuviai buvo vieni tų, kurie nuo pat ekstremalios situacijos pradžios prisidėjo tarpininkaudami, teikdami informaciją apie skrydžių galimybes, ieškodami likusių maršrutų, įskaitant ir kitų Europos Sąjungos valstybių repatriacinius skrydžius, ir sprenddami kitas su judėjimu susijusias problemas.

Užsidarius sienoms, prie Lenkijos stovėjo daugybė automobilių su daugiau nei 2000 tautiečių. Anglijos lietuvių bendruomenė buvo tarpininke tarp užsienio reikalų ministerijos ir ten esančių ekipažų. Laukiantys žmonės buvo informuojami, kaip vyksta derybos dėl leidimo jiems vykti tranzitu per Lenkiją į Lietuvą.

Kai galiausiai visi lietuviai buvo „uždaryti“ vienoje ar kitoje šalyje, aktualiausi tapo darbo ir paramos klausimai.

Labdara kūrybiškais būdais

Finansinė parama – vienas iš būdų padėti kovos su pandemija epicentre

atsidūrusiems žmonėms. Pirmosios finansų ministro Viliaus Šapokos įkurto COVID-19 pasekmių mažinimo fondo lėšos buvo skirtos medikams ir ligoniams – perkamos asmens apsaugos priemonės, reagentai, medicininė įranga. Vėliau poreikis buvo analizuojamas ir tikslinama, kam surinktas lėšas panaudoti geriausia. Tautos Fondo, veikiančio Jungtinėse Valstijose, taryba nubalsavo skirti 10 tūkstančių dolerių COVID-19 fondui.

Jungtinės Karalystės lietuviai aukojo savo regionų ligoninėms ir socialiniams darbuotojams skirtiems veido skydams pirkti, o labdaros iniciatyva „Pasportuok ir padėk“ kvietė pasaulio lietuvius mankštintis nuotoliniu būdu su žinomais treneriais ir aukoti „Maisto bankui“. Šiai Lietuvos nevyriausybinei organizacijai parama pandemijos laikotarpiu buvo labai svarbi dėl smarkiai išaugusių transportavimo ir sandėliavimo išlaidų, mat maisto paketus teko pristatyti žmonėms į namus.

Pažeidžiamiausi vyresnieji

Maistu į namus buvo pradžiuginti ir Bostono bei jo apylinkių (JAV) vyresnio amžiaus lietuvių bendruomenės nariai. Tik tai greičiau dėmesio ir vienybės ženklas nei pagalba užklupus nepritekliams. Idėja iškepti kugelio senukams kilo kovo viduryje, kai virtualiame susirinkime tarėsi Bostono ir Naujosios Anglijos valdybų nariai bei apylinkių pirmininkai, organizacijų bei klubų atstovai.

Susirinkime buvo aptartos aktualijos, susijusios su Covid-19 ir lietuvių bendruomene Naujojoje Anglijoje. Kaip ir visame pasaulyje, taip ir Jungtinėse Valstijose svarbiausia tapo informacija. Tautiečiams rūpėjo, kur gauti kaukių ir dezinfekcinių priemonių, kur kreiptis dėl pandemijos JAV užstrigusiams Lietuvos piliečiams. Nantaketo ir „Atlanto“ apylinkėse gyvena daugiau jaunų lietuvių, jiems aktualiausia buvo informacija dėl pašalpų, kur reikėtų kreiptis netekus darbo. O Bostone ir jo apylinkėse gyvena daug vyresniosios kartos žmonių, patenkančių į rizikos grupę. Jie karantino metu jautėsi ypač vieniši, atskirti ir pažeidžiami.

Bostono LB apylinkės pirmininkė Estera Sunelaitė, Naujosios Anglijos apygardos pirmininkė Regina Balčaitienė nuo akstymo ryto pasiruošusios darbui Šv. Petro bažnyčios salėje.

Šv. Petro parapijos valdybos narė Daiva Navickienė

Didelė šeima

Internetu ir tiesiogiai Naujosios Anglijos apygardos nariams platinama anketa turėjo padėti išsiaiškinti, kokia pagalba tautiečiams karantino metu reikalingiausia. O kol lietuvių bendruomenės savanoriai pasirūpino reikalingos informacijos platinimu, sergančių ir vienišų Bostono parapijiečių izoliacija buvo praskaidrinta bendruomenės dėmesio – lauknešėlio su Bostono Šv. Petro bažnyčios virtuvėje keptu kugeliu, dešrelėmis ir troškintais kopūstais. Dauguma šių žmonių – aktyvūs lietuvių bendruomenės ir bažnyčios nariai, tad ilgą laiką būti atskirtiems nuo šeimos narių ir draugų jiems nemažas iššūkis. Karštas lietuviškas maistas į namus buvo lyg maža padėka, primenant, kad jie yra svarbūs ir vertinami bendruomenės nariai.

„Nežinau kam dėkoti, kieno buvo idėja aplankyti parapijiečius su maistu ir kitomis dovanomis. Mane tai sujaudino iki ašarų, nes nesijaučiu verta tokio dėmesio, nes esu pilnai aprūpinta savo šeimos. Pasijutau lyg tenai, su visais, po mišių salėje... Ta pati dešrelė su kopūstais ir kugeliu! Ko gi daugiau reikia... Bet tas jausmas, kad mes esam tikrai didelė lietuviška šeima ir rūpinamės vieni kitais, yra nepakeičiamas jausmas“, – vėliau laišku dėkojo bendruomenės narė, menininkė Ina Nenortienė.

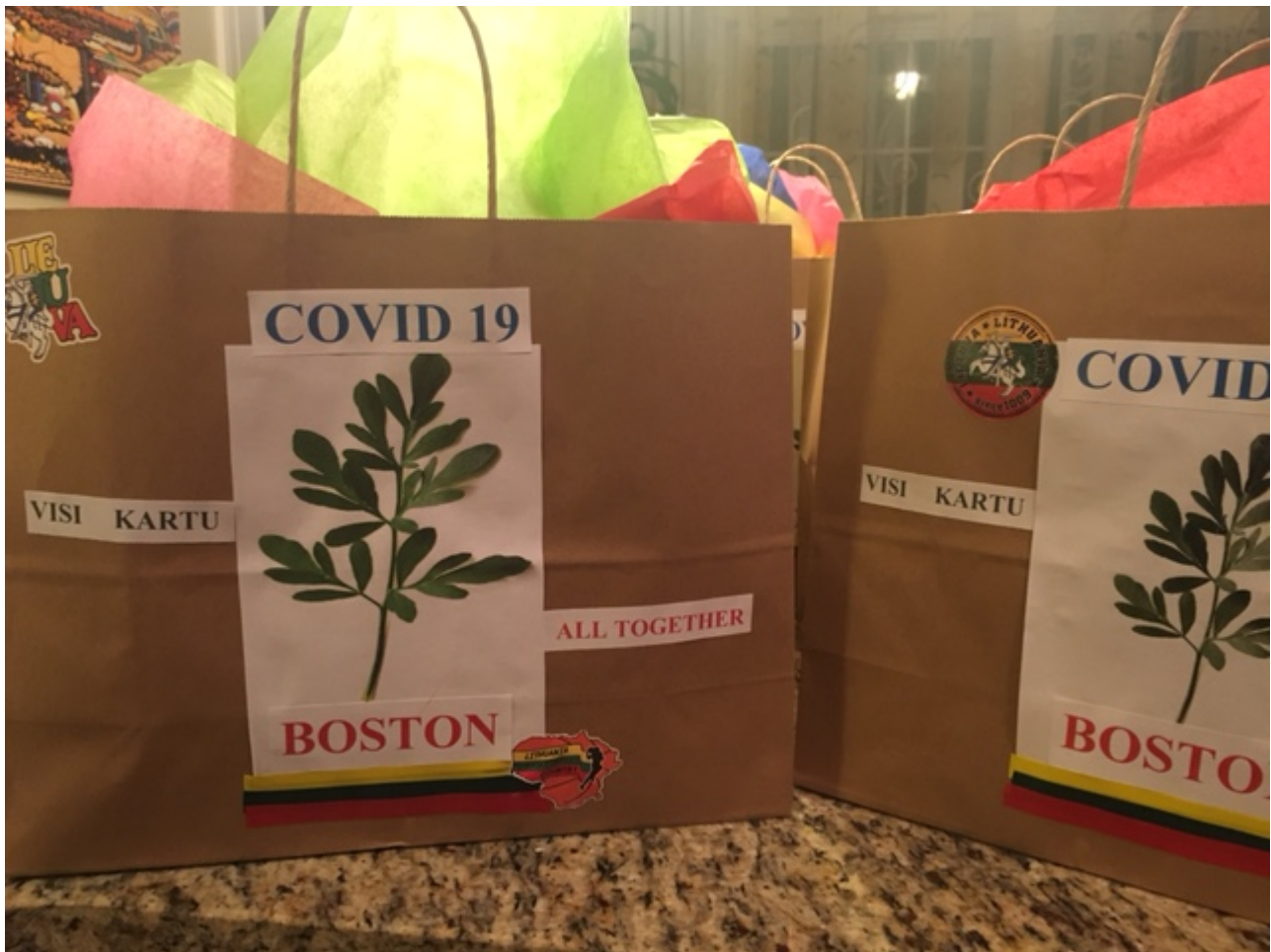
Estera Sunelaitė, Regina Balčaitienė ir buvusi ilgametė Cape Cod LB apylinkės pirmininkė Regina Petrutienė

Bostono Šv. Petro bažnyčios virtuvėje keptas kugelis

Lietuviška atributika papuošti krepšeliai laukia karšto kugelio

Lietuviška atributika papuošti krepšeliai su karštu kugeliu, dešrelėmis ir kopūstais, šv. Marijos paveikslėliu, maldos knygele ir apklausos anketa pasiruošę pasiekti adresatus.

Lietuviška vasara

Kad Covid-19 išmokė gyventi kitaip ir sustiprino esamus ryšius bei padėjo užmegzti naujus, pritaria ir Italijos lietuvių bendruomenės pirmininkė Elzė Simonkevičiūtė-Di Meglio. Ji pasakoja, jog gyvenant įprastu ritmu kaimynų santykiai apsiribodavo *laba diena-viso gero*, nes visi skubėdavo savais reikalais, pas savus draugus ir šeimas. Pandemijos uždarytiems namuose italams atsirado proga geriau susipažinti ir pabendrauti su kaimynais. E. Di Meglio pasakoja, kad karantino metu susikūrė laiptinės bendruomenė, susibendravo visą laiką šalia gyvenę, bet kieme niekad drauge nežaisdavę vaikai.

Šiųmetė Italijos lietuvių bendruomenės pirmininkės šeimos vasara – daugumos mišrių šeimų patirtį iliustruojantis pavyzdys. Pandemija daugeliui sujaukė atostogų planus ir įvairios priežastys lėmė, kad nemažai lietuviškų šeimų iš Italijos Lietuvon grįžo vasaroti kur kas ilgiau nei įprasta. „Draudimai labai veikia psichologinę būseną. Kitas žmogus galbūt nei eina, nei važiuoja, bet žino, kad bet kada gali tai padaryti. O kuomet artimieji Lietuvoje ir žinai, kad, kas benutiktų, dėl viruso uždarytų sienų kirsti nepavyks, ištverti sunku“, – psichologinį faktorių pabrėžia Elzė Di Meglio. Tad iš dalies dėl noro būti su šeima, iš dalies dėl pandemijos atžvilgiu saugesnės padėties Lietuvoje, vietoj vienos ar poros savaitių daug kas pasirinko tėvynėje praleisti keletą mėnesių.

Skirtingi poreikiai

Žinia, kad Italijai Covid-19 Europoje smogė pačiai pirmajai ir labai skaudžiai. Dabar gyvenimas jau laisvesnis, nors kaukės ir dezinfekcinis skystis tapo kasdienybe. Keturiasdešimtys laipsnių karštyje su kauke nei patogiu, nei malonu, bet šios apsaugos priemonės jau nebeslegia, nes visi suvokia, kad tai reikalinga. E.Di Meglio prisiminė, kad ir karantino pradžioje tarp Italijos lietuvių nebuvo didelio sąmyšio. „Mūsų bendruomenėje yra vienuolika apylinkių, kiekviena iš jų turi savo grupę Feisbuke, visa mūsų tarpusavio pagalba vyko per socialinius tinklus. Jei sužinodavome ką nors aktualaus, keldavome į socialinius tinklus ir sekdavome naujienas, – pasakoja pirmininkė. – Taip pat mes labai glaudžiai bendraujame su ambasada, ir ji labai operatyviai suorganizavo visus reikiamus skrydžius.“

Poreikiai, akivaizdu, skirtingų šalių bendruomenėse karantino metu buvo skirtingi, nes ir pačių lietuvių bendruomenių sudėtis šalyse labai nevienoda. Daugumą lietuvių bendruomenės Italijoje sudaro į šalį atitekėjusios ir mišrioje šeimoje gyvenančios lietuvės. Informacijos apie besikeičiančias sąlygas,

draudimus ir paramą vertimas buvo nereikalingas, nes 99 procentai lietuvių moka vietos kalbą.

Di Meglio mini, kad kartu su kitais masiniais renginiais teko atsisakyti birželio mėnesį turėjusio įvykti pasaulio lituanistinių mokyklų vasaros sąskrydžio „Draugystės tiltas“. Jis Romoje įvyks kitais metais, o šiemet, kad ne taip skaudėtų širdį, buvo suorganizuotas vaikų piešinių konkursas. Pasaulio lietuvių vaikai piešė vaivorykštę, kaip vilties simbolį, rašydami šalia *viskas bus gerai* – lietuviškai ir savo krašto kalba. Piešiniai plūdo iš viso pasaulio kartu su palaikymo ir padrąsinimo žodžiais.

Netikėti pokyčiai 2020 m. pasauliui ir Lietuvai reiškė užsidarymą, ekonominę nuosmukį ir sutrikusį kasdienį gyvenimą. Bruce'as Feileris, bestselerių autorius, teigia, kad pokyčiai gali būti sunkūs ir skausmingi, tačiau kartu suteikia galimybių augti ir rasti prasmę mūsų gyvenime. Gražu, kai prasmė randama padedant artimui ir stiprinant bendruomenę, kurios nariu jautiesi.

pasauliolietuvis.lt

„Pasaulio lietuviai ir Lietuva“

Mielai pasidalysime svetainėje skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.